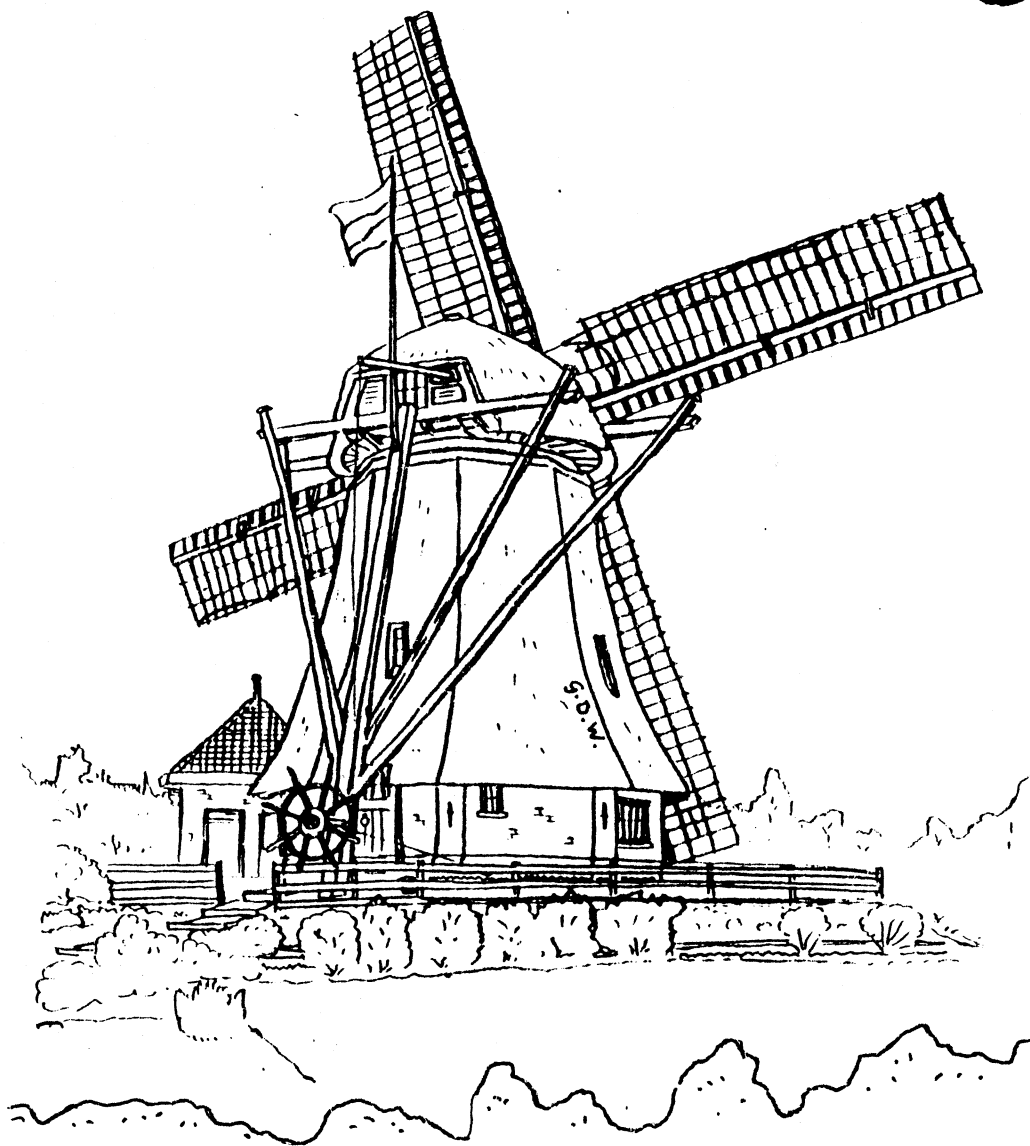

De Hersteller

zesde

molenaarsrapport

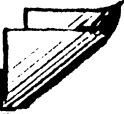
1.10.1986 — 30.9.1987

door
Gerben D. Wijnja

De Hersteller
molenaarsrapport
1-10-1986 — 30-9-1987

Samenstelling en
lay-out:
Gerben D. Wijnja

Bij de voorpagina:
Onze machtig mooie
monumentale molen
(tek. G.D.W.)

In dit nummer:

- pag. 2 : Inleiding
 " 3 : Draaidagen en -uren
 " 4 : Publiciteit
 " 5 : Onderhoud
 " 6 : Bijzonderheden
 " 7 : Diversen
 Draai-overzicht nader
 uitgewerkt
 Schenking

Inleiding

Het is er dan toch nog van gekomen: "De Hersteller" is tot officieel monument verklaard door minister Brinkman. Vreugde alom, veel publiciteit en als klapper een feestelijke kleurwedstrijd voor de jeugd uit onze omgeving. De tekening op de voorpagina is een verkleinde afdruk van de door mij gemaakte kleurplaat.

Ondanks deze positieve ontwikkeling dient ook te worden gezegd dat onze samenwerking voor de toekomst onzeker kan worden en wel wegens woonruimtegebrek dat steeds nijpender wordt; of biedt een uitbreiding bij de schuur wellicht mogelijkheden? Tal van andere zaken spelen daarbij ook een rol. Ik zal niet in mineur afsluiten want het voorliggende rapport staat vol goed nieuws. Gerben D.W.

DRAAIDAGEN

	1986			1987									
	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	TOTAAL
zondag													-
maandag		1			1				1	2			5
dinsdag	1						1	1	1	1			5
woensdag		1	3	1	3	1	2	2	2	1	2		16
donderdag	2	1			2		1	2	2	2	1		11
vrijdag					1	1		1	3				6
zaterdag		3		2	1	3	2	2	2	4	3		22
TOTAAL	3	5	4	-	3	1	10	5	6	9	13	6	65
Tervergelijking 85/86	4	1	6	2	-	5	5	11	6	12	8	2	62

G.D.W.

DRAAI-UREN TABEL

	1986			1987									
	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	TOTAAL
zondag													-
maandag		3			1				6	10			20
dinsdag	6					8	6	7	1				28
woensdag		4	12	3	8	4	10	11	6	9			67
donderdag	9	10			9		6	10	14	2			60
vrijdag					3	10		3	23				39
zaterdag		10		12	5	22	13	18	13	27	18		138
TOTAAL	15	24	15	-	15	5	43	35	40	50	81	29	352
Tervergelijking 85/86	18	6	28	7	-	25	28	58	36	62	47	12	327

G.D.W.

Opm. Het jaarverslag 1985-1986 had tot nu toe het hoogste aantal draai-uren.
In het afgelopen verslagjaar kwam daar nog eens 25 uur bij.

Vrijdag de dertiende voor twee Friese molens van eminent belang
Het Zwaantje en De Hersteller strijden voor erkenning als monument

„It sil heve“, zegt men in Friesland wanneer een belangrijke gebeurtenis, zoals bijvoorbeeld de Elfstedentocht, op stapel staat. Nu weten we, op het moment dat we dit schrijven, niet of de monstertocht der schaatsochten voor de derde achtereenvolgende maal zal worden verreden, maar wat we wel weten is, dat er op vrijdag de dertigende februari voor twee Friese molens een zéér belangrijke gebeurtenis plaatsvindt. Met andere woorden: „It sil heve“ en wel voor poldermolen „Het Zwaantje“ te Sint Johannesga.
 Op deze dag van de waarheid, die in de volksmond overigens een wat onplezierige smaak heeft, zal voor de Raad van State blijken of beide gerestaureerde molens, die van molenromp zijn omgetoverd tot volwaardige wikkendragers, voortaan officieel als landelijk monument zullen worden erkend.
 Aangezien beide molenrompen vóór het imponerende herstel niet op de monumentenlijst prijken, kon uit 's Rijksmiddelen geen financiële tegemoetkoming ontvangen worden. Bovendien werd de aanvraag, om na de restauratie alsnog als monument erkenning te krijgen, door de minister van WVC van de hand gewezen, dit tot groot verdriet van allen die vol hoop en vertrouwen een loffelijk doel hadden nagestreefd.
 Door het uitblijven van erkenning gaat ook de jaarlijkse subsidie voor onderhoud aan de molen van beide molens voorbij, waardoor men bij het uitvoeren van het nodige onderhoud in financiële nood geraakt. Bij een pas gerestaureerde molen, zoals „Het Zwaantje“, is die zorg nog niet direct voelbaar, maar voor de eerste onderhoudswerkzaamheden zal men gedacht te worden aan

Molen „De Hersteller“

Op 19 oktober van het jaar 1981 stelde de toenmalige commissaris der koningin in Friesland, mr. H. Rijpstra, de molen officieel in werking. Enige jaren later verscheen er een boekje over het verleden van de in 1857 gebouwde molen „Strijd in de veenpolder, fragmenten uit de molengeschiedenis van de Grootte Sint Johannesgaster Veenpolder“. Er is in de loop der jaren ook al heel wat aan molenonderhoud uitgegeven zodat de bodem van de stichtingskas al enige tijd in zicht is. Alleen al de brandverzekeringsgelden slokten elk jaar heel wat op.
Het zal duidelijk zijn dat de dertigende februari met spanning tegemoet wordt gezien. Zal er op die dag dan eindelijk gerechtigheid zijn???
 Gerben D. Wijnja

Publiciteit

Het Kroonberoep heeft de molen nogal wat publiciteit opgeleverd, t.w. in :

- Vakblad "de Molenaar" nr. 7; 11-02-87.
- Leeuwarder Courant ; 14-02-87.
- Jouster Courant ; 18-02-87.
- Oskar (reg. TV.); 28-02 en 01-03-87.
- "de Molenaar" nr 11 ; 13-03-87 en nr. 33 ; 12-08-87.
- Radio Fryslân ; 27-07-87 (interview), verkort herhaald: 28-07.
- "de útskoat" nr. 45 ; mrt. 87 en nr. 47 ; sept. 87.
- MOLENS nr. 7 ; augustus 87

ONDERHOUD• oktober '86

- hek rond de molen in tuinbeits
- 4-deurs wandkastje gemaakt
- voorzetramen aangebracht
- beurt C.V.-ketel (Bregman)

• januari '87

- inspectie molenmaker Durk Posthumus van Westra-Franeker

• februari '87

- grote smeerbeurt
- reparatie kabel bliksemafleider (Hankel) + controle
- reparatie 2 zeilen (Grouw)
- 6-deurs wandkastje gemaakt

• april '87

- zeil geveerd en opgehangen
- smeerbeurt kap
- groot onderhoud door Durk Posthumus; daarbij geassisteerd
 - halssteen veranderd
 - steenbord
 - opwiggig bovenwiel verbeterd
 - nieuw vangketting aangebracht met kettingdruiven
- lekgoot voor het opvangen van smeersel op steenbed aangebracht
- gat in riet gedicht (rechts-voor indc kap)
- spruiten afgedekt door Durk Posthumus; eveneens latten op stormluiken in kap bevestigd

• vervolg april '87

- plaat rond (kruis) monnik opnieuw vastgezet
- een voorzoomplank weer vast getimmerd + nieuwe wervel aangebracht

• juni '87

- binnenmuur gewit
 - een zeil geveerd en opgehangen
 - molendeuren geveerd *
 - schuurdeuren geveerd *
 - dakgoot geveerd *
- * = in groene carbolineum

• augustus '87

- wiggen bovenwiel aangeslagen
- laatste deel dakgoot geveerd
- muur buitenom (de zgn. nachtmaaldersrand) gewit
- kozijnen van deuren en ramen geveerd (begane grond)
- vensterbanken idem.
- 2 binnenwanden gewit
- binnenkant kistraamjes gelakt.

NB. In het komende voorjaar zal de staart een goede schilderbeurt moeten hebben, evenals de kozijnen der kistraamen (in de rieten mantel).

BIJZONDERHEDEN

- 7 nov. 86: vergadering Gild Fryske Mounders bijgewoond te Akkrum
3 dec. 86: " " De Hersteller " " H'veen
27 dec. 86: molen inder rouw n.a.v. het overlijden van collega-vrijw.
molenaar Roelof Kenstra uit Wolvega
Stichting "De Fryske Mole" een overzicht over 1986 doen toekomen;
dit had betrekking op: draaiuren, onderhoudsverslag en diverse
bijzonderheden, ontleend aan het molenaarsrapport
13 febr. 87: gunstig resultaat bij de Raad van State (deze zaak
leverde de nodige publiciteit op)
8 april 87: vergadering De Hersteller bijgewoond te H'veen
27 mrt 87: " " Gild Fryske Mounders " " Akkrum
30 april 87: gevlagd i.v.m. Koninginnedag
4 mei 87: vlag halfstok i.v.m. dodenherdenking
5 mei 87: gevlagd - bevrijdingsdag
9 mei 87: meegewerkt aan de Nationale Molendag (q¹ u. gedraaid)
Werkgroep Nationale Molendag verslag hiervan uitgebracht
3 juni 87: de heren Van Eysinga en Balk op bezoek gehad (voor MOLENS,
het kwartaalblad van De Hollandsche Molen)
10 juni 87: het molenmodel maakte deel uit van een versierde wagen
van C.B.S. "De Trieme"; resultaat 2^e prijs in de optocht
15 juni 87: jhr. Van Eysinga belt: molen staat op monumentenlijst;
een maand lang de wieken in vreugdestand
18 juni 87: Britse ballon stijgt op bij de molen (vanuit het Schar)
16 sept. 87: de heren Jager en Steensma op bezoek gehad om de
feestelijke kleurwedstrijd voor basisschoolkinderen te bespreken

D I V E R S E NDRAAI-OVERZICHT

1901/2 : 52 - 161
 1902/3 : 66 - 303
 1903/4 : 64 - 302
 1904/5 : 71 - 323
 1905/6 : 62 - 327
 1906/7 : 65 - 352

Kolom 1 = aantal draaidagen

" 2 = " " - uren.

Het totaal komt op 1700 uren.

Niet afgerond sloot ik het verslagjaar 06/07 in mijn logboek af met 1761 u. + 40 min.

Over het jaar 1906 nam De Hersteller provinciaal een 5^e plaats in (volgens de lijst Lubbers in "deutskoat" nr. 46)

De as is van een omwentelingen-teller voorzien. Hoewel deze niet perfect werkt (is afentoe defect) kan toch wel een globale berekening worden gemaakt van de snelheid waarmee gemiddeld gedraaid is.

Beginstand: 337.570

Eindstand: 414.632

Totaal in 06/07: 77.054 omw.

Dit komt per uur neer op ruim 200 omwentelingen.

Elke wiek zal ongeveer een afstand door de lucht van 5000 cm hebben afgelegd.

Wanneer er in Friesland een draaipremieregeling zou bestaan (zoals in Zeeland bijv. waar voor elke 300 omwentelingen f1,- wordt gegeven door de provincie) dan had ik f256,85 voor de stichting verdiend.

SCHENKING

Voor een iets hoger bedrag heb ik beneden dubbele beglazing aangebracht in de vorm van voorzetramen.

(kosten: f295,26)

Bovendien de molenmaker 2 dagen geassisteerd (forse besparing op werkloon).